

Вяра

21.06 по еретическия, †08 юни по православния календар - Свети Ефрем, патриарх Антиохийски. Свети преподобни Зосима

В памет на преподобния наш отец Зосима (VI в.)

Преподобни Зосима бил по произход финикиец. Той се родил в крайбрежното финикийско селище Синд, което се намирало на разстояние двадесет стадия от град Тир. Упражнявайки се в подвизите на монашеството, Зосима, чрез въздържанието, поста и чрез другите просияли в него добродетели, изходатайствал за себе си такава голяма

благодат у Бога, че достигнал състояние, в което неговата съвест пребъдвала свободна от всякакво смущение, и прозирал със своите духовни очи в далечното бъдеще като в настоящето. Неговият манастир се намирал близо до селището Синд, в което се родил.

Веднъж му се случило да бъде в Кесария Палестинска, където в това време епископ бил преподобни Йоан, наричан Хозевит. Той бил възкачен на епископската катедра, заради добродетелния си живот, като против желанието си бил взет от Хозевитската обител, намираща се недалеч от Иерусалим, по пътя, който водел към Иерихон. В същия град живеел един благороден патриций, на име Аркесилай - мъж благочестив и украсен с всякакви добродетели. Преподобни Зосима отседнал при него, бидейки приет с чест и с радост. Във времето, докато Антиохия била разрушавана от земетресение, старецът започнал внезапно да стене, горчиво заплакал и въздишал от

дълбините на сърцето си. Така той пролял много сълзи. След това помолил да му донесат кадилница и като я напълнил с тамян и с горещи въглени, той покадил с нея всички, които се намирали там. После се разпрострял кръстообразно върху земята и започнал с умиление да се моли на Бога.

Тогава Аркесилай го попитал:

- Защо така се опечали?

А той отговорил така, че го чули всички:

- До моя слух достигна шумът от страшното разрушение и погибел на Антиохия. Този шум и сега звучи в ушите ми.

Аркесилай и другите, които били там, като се удивили и ужасили, записали часа, в който преподобният изрекъл това, а малко по-късно узнали, че в действителност казаното от стареца било истина, тъй като Антиохия била разрушена в същото време, когато старецът се просълзил, и като паднал на земята на молитва, предизвестил за това нещастие.

Преподобният извършил и много други чудеса. Тук ще споменем някои от тях.

Веднъж Аркесилай дошъл в манастира на преподобния. А той се намирал на разстояние петстотин стадия (около 100 км от града). В това време жената на Аркесилай поради невнимание си наранила окото с иглата за плетене и жестоко страдала от раната. Когато светият епископ Иоан Хозевит узнал за това, побързал да отиде при нея, за да огледа раната, и видял, че окото било излязло от мястото си. Тогава той наредил на един от лекарите, които присъствали там, да вземе гъба, после да сложи падналото око обратно на мястото му и да привърже след това гъбата с парче плат към него.

Когато се случило това, при Аркесилай спешно бил изпратен

пратеник, който да го извести за всичко, което станало в дома му. Аркесилай в това време се намирал в синдийската обител и беседвал с преподобни Зосима. Като узнал за случилото се в неговия дом, той започнал горчиво да ридает и да скубе косите си. Преподобни Зосима го попитал за причината на неговия плач и след като Аркесилай му отговорил, влязъл във вътрешната си килия, където по обичая си всякога се молел. Скоро след това той излязъл при Аркесилай с весело и радостно лице и казал:

- Върни се в дома си с радост! Тъй като Хозевит, с даруваната му от Бога благодат, изцели твоята жена. Сега и двете очи са напълно здрави. Нещастieto не причини никаква вреда, тъй като Хозевит по чудесен начин я изцели.

Тези две чудеса били извършени от двамата праведни мъже в продължение само на един час. Светият епископ Йоан изцелил изваденото око на жената, а преподобни Зосима със своите духовни очи отдалече прозрял станалото изцеление и съобщил за него на Аркесилай.

Веднъж преподобни Зосима се отправил за Кесария. Той взел със себе си осел, върху който натоварил багажа си. По пътя го срещнал лъв. Лъвът грабнал осела и побягнал с него в пустинята. Свети Зосима тръгнал по следите на дивия звяр. Когато лъвът, след като изял осела, се наситил, старецът се приближил към него и усмихвайки се, му казал:

- Ето какво, приятелю! На мен ми стана твърде трудно да вървя, тъй като, поради старостта си, силно се изморих. Аз нямам сили да нося товара, който беше сложен върху гърба на моя осел. Затова вземи да носиш този товар, макар и да е противно на твоя нрав, ако искаш да се освободиш от Зосима. А след това отново можеш да станеш зъл и свиреп, съгласно твоята природа.

Тогава лъвът, сякаш позабравил своята естествена ярост, започнал да се умилква около светия и станал кротък като агне, като със самата си ласкавост вече показвал своята покорност. Свети Зосима сложил върху него товара, който по-рано носел оселът, и така стигнали до вратите на Кесария. След това, като свалил от дивия звяр товара, преподобният го пуснал да се върне обратно в пустинята. По този начин, от една страна, се разкрила всемогъщата Божия сила, която покорява и прави послушни на Своите раби и дивите зверове, а, от друга, станало явно и това, че на добродетелния човек, който изпълнява заповедите на Господа и с цялото си сърце служи на своя Бог и Творец, се подчинява и служи всичко останало, дори и неразумните създания. И накрая, този случай несъмнено доказва на всички светостта на Зосима Финикийски. А за всичко това нека въздадем слава на нашия Бог, сега и во веки веков. Амин.

Житие на светия наш отец Ефрем, патриарх Антиохийски († 545 г.)

Свети Ефрем първоначално бил военначалник на Изток, по време на управлението на императорите Анастасий и Иустин. След това бил поставен за Антиохийски патриарх, тъй като бил човек благочестив, водещ добродетелен и богоугоден живот, изключително милостив към бедните и състрадателен към всички, които се намират в скърби и беди. А самото му избиране за патриарх станало според Божието благоволение и по откровението, което било дадено за него на един епископ, който живял по времето, когато Антиохия била възстановена след разрушението.

В това време в Антиохия, поради умножаването на различните ереси и еретици - несториани, евтихиани и други, се произнасяли хули против божеството на Христа и се

потъпквала честта на Пресвета Богородица. Поради това над Антиохия се разразил Божият гняв. В двадесет и деветия ден на месец май, на обяд, в петък, тук станало страшно земетресение, а заедно с това целият град бил обхванат от огън. Земетресението разрушавало каменните здания и градските стени, а огънят унищожавал всичко останало. Това трябвало да яви на всички големия Божи гняв, предизвикан от човешките грехове. Антиохия едва не се уподобила на Содом и Гомор, защото голяма част от града била разрушена, и заедно с това загинали и безчислено множество граждани, едни от тях, като били затрупани под сриващите се сгради, а други от пожара. Така намерил смъртта си, затрупан от падаща колона, Антиохийският патриарх Евфрасий. Тогава сред останалите живи хора настанал голям плач и горчиво ридание. А жителите на всички околни градове и области, като узнали за станалото, се изпълнили с голям страх и ужас. Този Божий гняв, който яростно се стоварил върху Антиохия, видели с духовните си очи някои от светите отци, които се намирали на доста голямо разстояние от града (преподобни Теодосий Велики, който бил в Палестина, и преподобни Зосима, който бил в Кесария Палестинска). Поради това те със сълзи започнали да молят Бога да не погуби докрай града, срещу който Той справедливо се прогневил.

След това страшно земетресение и опустошителен пожар, в Антиохия бил изпратен военачалникът на Истока - този блажени Ефрем, със задачата да построи в града нови сгради. Ефрем с усърдие се заел да изпълни възложеното му поръчение.

Сред работещите там имало един никому неизвестен епископ, който, като снел от себе си епископския сан и звание, показвайки се пред хората като бедняк, работел заедно с останалите на строежа.

Веднъж военачалникът Ефрем получил за него следното откровение. Уморен от работата, епископът легнал да поспи на земята. Тогава над него се видял огнен стълб, който достигал до небето. Ефрем наблюдавал това не веднъж и не два пъти, а многократно. Той много се ужасявал от това, което виждал, тъй като това чудо наистина било страшно.

Освен това воеводата не знаел, че този работник е епископ, тъй като по неговия външен вид не можело да се разбере, че е такъв. Той имал вид на обикновен бедняк: главата му била всякога посипана с прах, облеклото му се състояло от една скъсана дреха, изпоцапана с петна, а тялото му било изтощено от много работа и от изключителното му въздържание. Като извикал при себе си този работник, Ефрем започнал да го разпитва насаме: кой е той, откъде е и как се казва. А той отвърнал:

- Аз съм един от най-бедните жители на тоя град. Тъй като нямам необходимото за своето препитание, се трудя за заплата и Бог ме храни.

Тогава Ефрем, осенен от Бога, му казал:

- Повярвай ми, че няма да те пусна, докато не ми кажеш цялата истина.

След като нямало възможност да се крие повече, епископът казал на военачалника:

- Дай ми дума пред Бога, че на никого няма да разкажеш за мен, докато съм жив.

Ефрем с клетва му обещал да изпълни това. Тогава работникът казал:

- Аз бях епископ, но оставих епископството заради Бога и дойдох тук при непознати хора. Трудя се и придобивам чрез

своя труд това скромно препитание за себе си. Но моето име и името на моя град, в който бях епископ, няма да ти кажа. А ти присъедини към тая милост, която вече си направил и правиш, още една. В тези дни Господ ще те възведе на епископския престол на тази Антиохийска църква, за да пасеш Църквата на Господа и Бога, която придоби със Своята кръв Христос - истинният наш Бог. И така, раздавай, както вече ти казах, изобилно милостиня и като се бориш срещу еретиците, твърдо стой в православната вяра. С такива подвизи ти ще благоугодиш на Бога.

Като казал това, неизвестният епископ се отдалечил от Ефрем.

Блаженият Ефрем, като изслушал това, много се учудил и си казал:

- Колко скрити раби има Бог, за които знае единствено Той!

Този епископ повече не останал сред работниците, но заминал на друго място. Той не желаел да бъде разпознат от хората, тъй като бягал от суетната човешка слава. Но неговото пророчество скоро се сбъднало, понеже след немного дни блажени Ефрем, според Божиите съдби, бил назначен за патриарх на великия град Антиохия.

Каква била ревността на светейшия патриарх Ефрем за благочестието и светостта, се вижда от следното:

Веднъж му било съобщено за някакъв стълпник, който се подвизавал в околностите на Иерапол. На Ефрем било казано, че този стълпник общувал с еретиците севериани. Великият Божи архиерей тогава лично отишъл при него и започнал да го умолява, дори със сълзи, да остави Северовото заблуждение и да се присъедини към общението със светата съборна и апостолска Църква. Стълпникът отговорил на патриарха:

- Аз никога не ще се присъединя към вашата Църква!

- По какъв начин желаеш - попитал патриархът - да се убедиш и какво доказателство искаш да видиш за това, че по благодатта на нашия Господ Иисус Христос съборната апостолска Църква е свободна от заблужденията на неверните!

Като искал да изплаши патриарха, стълпникът отговорил:

- Да наредим да се разпали голям огън и да влезем след това и двамата в него. Нека за права да се приеме вярата на този, който излезе от огъня цял и невредим. Него и ще последваме всички!

Патриархът отговорил на стълпника:

- Ти би следвало да послушаш мен, като свой отец, и нищо, което е по-високо от нашите сили, да не изпитваш. Но ако искаш да изпитваш неща, които превъзхождат моето нищожество, то аз, като се уповавам на милосърдието на всесилния Божий Син, вярвам, че заради спасението на твоята душа Той ще извърши това.

После патриархът казал на присъстващите:

- Да бъде благословен Господ! Донесете тук дърва!

Когато били донесени много дърва, патриархът наредил да запалят голям огън около стълпа, а след това казал на стълпника:

- Слез от стълпа и съгласно с твоите думи да влезем и двамата в огъня!

Стълпникът се изумил от тази гореща вяра на патриарха и от неговото твърдо упование на Бога и не желаел да слезе от стълпа. Тогава патриархът му казал:

- Нима сам ти не реши да направим така! Нима сам ти не

пожела именно по този начин да изпиташ Бога? А защо сега не желаете да влезете в огъня!

След това патриархът снел омофора си и като застанал близо до огъня, вдигнал очите си към небето и се помолил на Бога:

- Господи Иисусе Христе, Боже наш, Който благоволи заради нашето спасение истинно да се въплътиш и да се родиш от Пречистата наша Владичица Богородица и Приснодева Мария! Покажи ни сега истинската вяра!

Като свършил молитвата си, патриархът хвърлил омофора си в средата на пламъка.

Въпреки че огънят горял около три часа и дървата напълно се били разгорели, патриархът извадил омофора си цял и ни най-малко неповреден от пламъците.

Като се удивил от станалото, стълпникът познал, че истинната вяра е вярата на патриарха. Поради това той се отрекъл от своето нечестие, прокълел Север, обърнал се към светата съборна и апостолска Църква и се причастил от ръцете на светеяния патриарх Ефрем с божествените Тайни на Тялото и Кръвта Христови, като прославил Бога.

Този велик Божий угодник извършил и много други чудеса. След като достойно управлявал паството си, той се преставил в Господа, на Когото служел с вяра и истина през всичките дни на своя временен живот. Той влязъл в радостта на своя Господ и Този, Когото благочестно прославял на земята, сега прославя на небесата заедно с всички светии. Амин.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

